№ 25.

KURYER LITEWSKI

Za Naywyższym Dozwoleniem

IMPERATORA JMCI CAŁEY ROSSYI.

W WILNIE V. S. 26. MARCA 1802. ROKU WE SRZODĘ

z Petersburga V. S. 14. Marca.

Połkownik 1go strzelców połku Fetter naznaczony Szefem 18go. na mieyscu Generała Lieutenanta Arbeniewa, który dla zdrowia słabości uwalnia się od służby. Tifliskiego regimentu muszkietyerów Podpółkownik Mżnikow naznaczony kommendantem. Zwinogradzkiego batalionu garnizonowego 2go batalionu Czarnomorskiego Kapitan Masłow uwalnia się od służby z rangą i pensyą całey gaży za odniesienie rany od Francuzów przy dobywaniu twierdzy S. Maure. Podpółkownik Reren umieszczony w Szlisselburgskim regimencie; Major Purpur w Arenburgskim batalionie garnizonowym. Połkownik Klimowski będzie kommendantem Elizabetgradzkiego połku huzarów. Od armii Major Kriger umieszczony w Jeleckim regimencie muszkietyerów. Od armii Generał Major Titow będzie Szefem Muromskiego regimentu muszkietyerów. Ponieważ miasto Orenburg jest niedogodne; rząd Gubernski będzie przeniesiony do Uffy. — Aktualny Stanu Konsyliarz Szitzkin otrzymał pozwolenie przyiąć wychowanków brata swoiego do imienia i familii; toż samo pozwolenie dano Generał Majorowi Puszkinowi. Inspektorowie jedwabnych plantacyi: Smirnow, i Staven otrzymali rangę Konsyliarza Nadworného i Kolleskiego Asessora.

z Wiednia 24. Marca.

Sroższe coraz powstaią zamieszania u Turków. Janczarowie Begradzcy w znaczney liczbie weszli do miasta Jagodin, wielu obywatelów zamordowali, domy podpalili. Po tey wyprawie buntownicy dzieląc się na kilka dywizyi, idą szukać i wytępiać Kersylianów, zabitego Baszy stronników. Pozostali Janczarowie na obronę Belgradu, dział 360. na wałach zatoczyli. — W Corfou i drugich wyspach składaiących nową RPtę niebiła spokoyności; w miastach naybardziey wiele osób zabito; z rządzących niektórzy nie bez nayważnieyszey trudności schronili się przed zawziętością pospólstwa zburzonego. Są nie wątpliwe dowody że ten rozruch jest dziełem Agentów postronnych. — Wątpliwa jest pogłoska, iż W. Xiąże Toskański chcąc przyśpieszyć negocyacye, i przyrzeczoną nadgrodę prędzey otrzymać, ma podróż przedsięwziąć do Paryża. — Królowa Dwóch Sycylii z córką Clementyną i Synem Leopoldem ztąd wyiedzie nie do Neapolu; ale do Madrytu, gdzie pierwsza będzie zaślubioną Następcy Tronu Hiszpańskiego Xiążęciu Asturyi, w następuiącey jesieni. — Austryackie woyska latem zgromadzą się na manewry do 4. obozów, pod Minkendorf blisko naszey stolicy, Presburg, Pesth, i w Gallicyi pod Lwowem.

z Londynu 19. Marca.

Z Jamaiki przysłany okręt przyniosł następuiącą odezwę Generała Tousaint do Murzynów, 20. Grudnia. Są, powiada, między wami ludzie, którzy zazdrosnem okiem poglądaiąc na to, com uczynił dla dobra całey osady, pragną ażebyśmy jeszcze przelewali krew Francuzką, ich dziełem jest pogłoska po całym kraiu rozniesiona, iż pierwszy Konsul przysyła tysiące ludu zbroynego na zniszczenie osady i wolności; że woyska Francuzkie wytępią żołnierzy i Officyerów naszych, którzy od początku rewolucyi mężnie walczyli za Oyczyznę. Zachowaliśmy dla niey całą osadę S. Domingo; pokonaliśmy wnętrznych i postronnych nieprzyiacioł; nierząd przez nas wytępiony; rolnictwo pod naszą ręką zaczyna kwitnąć; a niewola, obelga; i śmierć ma bydź odpłatą zasługi wielkiey. Godzien wzgardy, kto takie zamysły przypisuie rządowi Francuzkiemu, w złośliwym zamiarze zaszczepienia domowey niezgody. Prawda, synów których na edukacyą oddałem do Paryża; dotąd mi nie odesłano; wierzyć jednak nie chcę ażeby Konsul ich mieć chciał u siebie zakładnikami Oycowskiey wierności. Wiem że człowiek honor i słuszność kochaiący, tey krzywdy mnie uczynić nie zechce. Lecz daymy że rząd Francuzki zamyśla zniszczyć osadę S. Domingo. Dzieci rodzicom posłuszne bydź powinne, ieżeli bez winy krzywdzą Rodzice, dzieciom nie zostaie więcey jak tylko zemstę oddać w ręce Stwórcy. Żołnierz Jestem; nie boię się ludzi, lękam się Boga jednego. Jeśli zaś umrzeć trzeba, umrę jak żołnierz kochaiący honor, który życie przepędził nienaganne. Niech więc przychodzą klęski nam zapowiedziane; ja tym czasem według Konstytucyi pilnować będę bespieczeństwa osob i własności, pracować na uszczęśliwienie osady i ziomków. To czyniąc dla cnotliwych i spokoynych, muszę oraz bydź surowym dla tych, którzy domowego zamieszania sprawcami zostać mogą. Wzywam przeto kraiowych urzędników, ażeby mnie donosili, kto słowem lub uczynkiem wzrusza pokoy; takiego wraz na depottacyą posyłam za granicę, jako niegodnego żyć w Oyczyźnie. Generałom i Officyerom kommenderuiącym w Departamentach i powiatach przypominam, ścisłe wykonanie moich roskazów zawartych w proklamacyi dawnieyszey.

Pokazało się teraz iż Generał Nugent rządzący w Jamaice nie wiedząc jeszcze o podpisaniu warunków przedugodnych, zawarł umowę z Generałem Tousaint; ostrzeżony zaś o pokoiu między Anglią i Francyą, ostrzegł Wodza Murzyńskiego; i Agentów jego wysłał z Jamaiki oświadczaiąc; że umowę za niebyłą mieć powinni. Tousaint rozgniewany głośno Anglików obwiniał o złamanie wiary, i zprzymierzenie się z Francuzami na zgubę ludu czarnego; przyrzekł jednak opiekę statkom naszym, które by w portach S. Domingo handlować chciały; ale Nugent unikaiąc zaczepki z Francyą, przerwał kommunikacye dwoch osad. — Jefferson Prezydent RPtey Amerykańskich Stanów podał Kongressowi pewne srzodki; które służyć maią do cywilizacyi narodów dzikich w Ameryce północney pozostałych; których jeszcze nie wytępiły od 3. wieków, woyna, wódka, i ospa. Tenże Prezydent radzi odtąd, roztrzelać Murzynów, którzy zabiiaią białego nie zaś wieszać; rodowici Amerykanie brzydzą się tym śmierci rodzaiem, tak dalece iż uciekaiących do siebie złoczyńców, nigdy na szubienicę wydawać nie chcą. — Z wysp Antylskich razem dwie bardzo smutne przyszły wiadomości; pierwsza że Murzyni w Martinice zbuntowani, wielu białych, między

innemi Gubernatora Angielskiego zamordowali; co potrzebuie potwierdzenia; druga że w Gwadalupie nowy rozruch powstał, w którym wszystkich prawie Europeyczyków wyrznięto — Jeśliby nowa z Francyą woyna wybuchnąć miała, Lord Nelson kommenderować będzie flottą w Indyi zachodniey; gotowa stoi fregata, na którey Admirał uda się do Jamaiki w potrzebie. — Na Tamizie i wielu innych mieyscach gwałtem zaciągać maytków zaczęto; okręta do flotty kanałowey i północney opatruiemy w 4. miesięczną żywność; ztąd jednak wnosić nie trzeba koniecznie, iż woyna jest nie uchronna; owszem obiecuią z Amiens prędkie przysłanie podpisanego traktatu. Ministrowie nasi często się zgromadzaią; na ostatniey radzie Lord S. Vincent tego był zdania, ażeby Margrabia Cornwallis wnet zrywał negocyacyą, jeżeli nieprzyiaciel bez naymnieyszey zwłoki przystąpić nie chce do ugody. Malta przy Anglikach ma się zostać, jak rozumieią niektórzy w zamianę Prezydencyi Włoskiey, którą przyznamy pierwszemu Konsulowi.

Xiąże Bedford powszechnie jest żałowany, równie od oppozycyi, jak tych którym był przeciwny w opiniach politycznych. W dzień pogrzebu jego zamknięto teatra; Klub Wighs żałobę wziąć postanowił. Król Jmć o tym przypadku uwiadomiony; śmierć powiedział, obywatela zacnego, powszechnem jest nieszczęściem! Towarzystwo rolnicze złoty medal na pamiątkę Xiążęcia bić kazało. — W Torbay mamy teraz gotowych do wyiścia pod żagle 26 okrętów, między któremi jest 15 od 110 do 98. Do Indyi wschodniey eskadra obserwacyina będzie wkrótce posłana, ponieważ w te strony nieprzyiaciel, równie jak do Ameryki, znaczną potęgę wyprawić zamyśla, na obięcie osad które wracamy — Odnawia się pogłoska, iż Trinitadę wrócimy Hiszpanom; za ustąpienie tey wyspy, jakoteż summy należące za utrzymywanie jeńców Martinika będzie ustąpiona W Brytanii. Król Jmć Katolicki da nadgrodę przyzwoitą Francuzom. — Po odebranych wiadomościach z Paryża o przybyciu Generała Leclerc do S. Domingo i zajęciu osady bez wielkiego krwi przelania; z Amiens o pewnym podpisaniu za dni kilka ostatecznego traktatu, w Portsmoutch i innych portach nie tak śpiesznie jak dawniey pracować zaczęto nad uzbroieniem okrętów.

z Paryża 18. Marca.

Prefekt morski telegrafem z Brestu doniosł, że Admirał Villaret d. 5. Lutego do Cap w S. Domingo zawinął z całą flottą po 52. dniowey żegludze, woyska natychmiast wystąpiły na ląd zaymuiąc miasta, batterye nadbrzeżne i twierdze, nie bez krwi przelania jako się pokaże z rapportu Generała en chef Leclerc. Pierwszy Konsul nie mieszkaiąc przez telegraf zapytać się kazał Prefekta Bresteńskiego o zdrowiu armii; Generała małżonki jego swoiey siostry; naostatek co rozumieć trzeba o Generale Toussaint. Tegoż dnia z Brestu odpowiedź przyszła. Armia i flotta w całey drodze jedynym przykładem nie straciła żadnego człowieka. Leclerc i Siostra Konsula w dobrém zdrowiu; sposob postępowania Wodza Murzynów podeyrzany i wątpliwy. Ostatnią odpowiedź obiaśni rapport obszernieyszy Generała en chef i Admirała Willaret które przyłączamy.

Admirał Villaret, mówi Leclerc, opisze podróż naszą z Brestu do S. Domingo. Fregata Syrena w drodze nas ostrzegła o rozruchach Guadalupy. Zbliżaiąc się do wyspy, Generałowi Karverseau kazałem prosto płynąć do stolicy osad przedtém Hiszpańskich. W Monte Christo biorąc sterników Admirał przez nich uwiadomionym został, iż Toussaint chce ludzko nas przyimować. Latouche z dywizyą Generała Boudet udał się do portu Republikantskim nazwanego, (dawniey Port au Prince) maiąc osadzić część kraiu południową. Kapitan okrętowy Magon z dywizyą Generała Rochrambeau szedł do twierdzy Liberté; cisza do Portu zawinąć nie dozwoliła; wysiadł na ląd w Meloniere; tam ledwie 600. żołnierzy uszykował; mnóstwo Murzynów przybiegło wołaiąc zapalczywie; *nie chcemy białych*: próżne prozby, rady, przestrogi nasze; musieliśmy broń dobyć; nie dotrzymuiąc kroku wszyscy wszyscy wnet uciekli. Generał Brunet na czele straży przedniey, ścigaiąc pierzchaiących, wpadł za niemi do twierdzy Anse i Bouque; po walecznym odporze wziął szturmem. Tegoż czasu Magon zawiia do portu, wchodzącego ogniem działowym odpieraią Murzyni, zarzuca kotwicę nie daleko brzegu, rozpędza nieprzyiaciol; żołnierz Francuzki na czołnach do lądu śpieszy, a przez otwory w murze dla armat zrobione wdziera się do twierdzy. W Liberté i mieyscach okolicznych znaleziono dział 150 w papierach kommendanta postrzegliśmy rozkaz od Generała Toussaint, ażeby się bronił do upadłego, okręta nam zatapiał. 5ta półbrygada woysk lekkich utrzymała w boiu sławę dawniey nabytą. Rochambeau, Brunet, Magon dystyngwowali się nayhardziey; nie którzy nadgrodę honorową wysłużyli; poległ Lachatre Adiutant Generała Rochambeau, Kapitan od karabinierow, 12. żołnierzy; ranionych iest 40. Prosiłem Admirała Villaret, ażeby ażeby Kapitanowi dał rangę Admiralską.

Udałem się wkrótce z armią do twierdzy Piccolat, fregatom kazano po różnych mieyscach rozrzucić odezwę Konsula do mieszkańców, zbliża się iedna do Piccolet; ognia daią murzyni; tegoż czasu Sangos Kapitan portu Cap przybył do Admirała Villaret oświadczaiąc imieniem Generała Christophe, że ten wysłał gońców do wodza naywyższego Toussaint prosząc o rozkazy nowe, które niżeli przyidą, strzelać będzie do flotty, miasto podpali; wyrznie białych. Odpowiedź moią posłałem posłałem do Cristopha, przez Adiutanta Lebrun. Z miasta zaś odbieram deputacyą; prosili mieszkańce ażebym wzgląd miał na ich stan nieszczęśliwy. Domyśliłem się iż Murzyni postępuią nie rzetelnie, szukaiąc przewłoki, ażeby do odporu przygotowanie uczynić mogli. Umyśliłem więc nieznaczn e okrążyć miasto, i rękę podać Generałowi Rochambeau ciągnącemu na S. Suzanne, i Dondon, ażebym ocalił plantacye naypięknieysze, i miasto nieszczęśliwe od nieuchronnego zniszczenia. Siadam więc na lekkie statki, przybywam do porta Margot, lądnię blisko Limbé. Murzyni z batteryi swoiey potężnie do nas strzelali; pospiech żołnierza do szturmu idącego ocalił. Postępnię w głąb kraiu. Wszystkie mieszkania znalazłem opuszczone; pouciekali rolnicy; rozrzucono albowiem złośliwie pogłoskę między niemi; że na flotcie woyska Hiszpańskie, Angielskie przybyły chcąc wyspę podbić, a lud cały wygubić. Stanąwszy z przednią strażą w odnodze Aeul uwiadomiouy zostałem, iż Christophe z woyskiem rozłożył się w Morne Anglois; ruszył przeciw niemu Generał Hardy, i na drodze do Cap prowadzącey spotkał podżegaczów mniących podpalać mieszkańców domy. Tym czasem Villaret wysadza na ląd z dywizyą Generałą Humbert. Przybywam na górę blisko miasta, i rozkazuię wstrzymać ręczny ogień między żołnierzem naszym a murzynami zaczęty; iuż zbóycy miasto Cap podpalili, za rozkazem Christopha; woyska lądowe i flotne połączonemi siłami ogień zgasiły.

Staram się teraz przywrócić porządek; waleczny murzyn Telemaque Mairem Capu został; pragnął odwrócić klęski miastu grożące; chcieli go zabić złoczyńce; Francuzki żołnierz wyrwał go z rąk morderczych. Kray północny powiat Limbé, Acul, etcet: są nietknięte. Mieszkance których z sobą uprowadził Christophe powrócili. Przebiegaiąc ulice i przyległą miastu krainę, widziałem obywatelów wesołych po klęsce o wszystkiém zapomnieli, widząc się dzis wolnemi od okrutney tyranii dzikich Afrykanów. Dwie woyska dywizye posłałem do portu Paix i Mole; 1200. Murzynów zwerbować kazałem. Nie wiem co się stało w porcie republikants-

kim; pogłoska w Kraiu powszechna wierzyć każe, iż Francuzi do miasta weszli. Nie odebrałem rapportu od dywizyi posłanych do Cayes i Santo Domingo. Chociaż Toussaint naygorzey postąpił, nie chciałem iednak odstąpić instrukcyi od Konsula mnie daney; odesłałem synów, z listem pisanym przez pierwszego RPtey Urzędnika, i oświadczeniem, iż bez względu na to co iuż przeszło mogę iego dobrze przyiąć, ieśli podać się zechce. Nie mieszkaiąc idę do Gonaives dla złączenia się z dywizyą wysadzoną w porcie Republikantskim. Admirałowi Villaret wiele winienem; w naywiększey nawałności pod przewodnictwem doświadczonego męża nie doznaliśmy żadnego przypadku. Jeżeli wyprawa koniec weźmie pomyślny, ieżeli osada od lat 200. uprawiana bydź przestanie łupem okrutnych Afrykanów; iemu niech to przypisze RPta; los wyspy S. Domingo będzie nauką dla innych narodów, iak są niebespieczne abstrakcye i próżne teorye w materyach rządowych. Eskadra Hiszpańska przyłożyła się gorliwie do dzieła naszego; Admirał Grawina zasłużył na szczególną wdzięczność RPtey. Skarżyć się muszę na korpus inżenierów; żaden z wyższych Officyerów tu nie przybył Generał brygady Carnot, Szefowie: Quentin, Beauvert, Catoire, Poligné, chociaż mieli rozkaz od Ministra woiennego Inżenierom, czyliż nie przystoi bydź gdzie honor i powinność stanąć każe, iak czynią innych korpusów Officyerowie? proszę o ich przysłanie.

W Cap znalazłem wiele żywności, armat, ammunicyi, karabiny, proch, działa dostarczyli murzynom Amerykanie północni; za 5. dni ścigać będę Generała Toussaint. Nie wiem dokąd poszedł co czyni, słychać iż dostatki swoie w Gonaives zgromadził. Jeśli tak iest: woyna rychło się skończy. Ludzie biali, kolorowi, murzyni wolni, rolnicy, powracaią do domów; woyska zaczynaią odstępować wodza swoiego Armia nie odpocznie przed zupełnem uspokoieniem wyspy. Generałowie murzyńscy rolnikow czarnych do robot naglili z większym despotyzmem i niewolą, niż dawniey biali. Ludzie przywykli do zbytku, rozkoszy do bogactw przywiązani regularnemu woysku opierac się długo, nie mogą; z listu pewnego mam wiadomość że od czterech tygodni. Toussaint ogromne czynił przygotowanie chcąc nam lądowania zabronić; potęga iego składasię z 10. półbrygad w każdey ludzi 1,200. i 1500. iazdy, rozumiał iż w Kwietniu lub Maiu przyidziemy z Europy; nasz pospiech wszystko mu pomieszał. Mam wręku Banela który iest podskarbim. Generała. Toussaint, człowieka niezmiernie bogatego; zchwytaliśmy okręt ładowny dostatkami, który do Ameryki północney wysyłał. Dziś kupcy. Francuzcy mogą bespiecznie zawiiać do portow S. Domingo; ustały tu rekwizycye i zdzierstwa samowolne. Rolnictwo w całey osadzie znalazłem daleko bardziey kwitnące, anizeli spodziewać. się należało po takich rewolucyach i spustoszeniu. Rozrzuciłem po kraju odezwę pierwszego. Konsula do mieszkańców;

Jakieżkolwiek są urodzenie, początek, Oyczyzna, i wasz kolor, wszyscy dziś iesteście. Francuzi, wszyscy wolni i równi, przed Bogiem, prawem i RPtą. Francya i S. Domingo doznały klęsk licznych w rewolucyi, obca i domowa zniszczyły nas woyny. Wszystko się odmienia, poiednały się narody postronne z Francyą; każdy nam przyiaźń, pokóy zaprzysiągł. Francuzi w domu rozdwoieni, zgodzili się nakoniec, a węzłem braterskiey miłości spoieni, Oyczyznie służyć, dla niey żyć, umierać za nią ślubowali. Przytulcie do serca waszego Francuzów, obywatele S. Dingo, przyimuiąc chętnie przyiacioł i braci z Europy posłanych. Generał en chef Leclerc będzię osady Generał Kapitanem. Dano iemu potęgę wielką ażeby osadę bronił od nieprzyiacioł wnętrzych i postronych. Jeśli kto wam powie: te siły są przeznaczone od rządu nawydarcie nam wolności; odpowiadaycie. RPta nie pozwoli, ażeby wolność wydzierano iey synom. Łączcie się więc do wodza nowego; obfitość mieszkańcom i pokoy; kto iemu się sprzeciwi, będzie zdraycą Oyczyzny; gniew RPtey pozrze takiego, iak ogień zwykł pożerać trzcinę wysuszoną w kraiu waszym.

Margrabia Lucchesini winszował pierwszemu Konsulowi, imieniem swoiego Monarchy, szczęśliwie zakończoney Consulty w Lyonie. Graf Cobenzl oświadczył, że Cesarz Jmć przyimie Posłów od RPtey Batawskiey, Helweckiey, Włoskiey, i wzaiemnie swoich wysle do Hagi, Berne, Medíolanu; wyraził też ukontentowanie Dworu Wiedeńskiego z ostatecznego urządzenia RPtey Włoskiey. Kardynał Caprara Legat odebrał od Oyca S. uwiadomienie, że bulla iemu na Arcy Biskupstwo Mediolańskie przysłana będzie przez powracaiącego z Neapolu Adjutanta Lebrun. Kardynał zaś Bellisoni ma zostać Arcy Biskupem Bonońskim.

z Hagi 16. Marca.

Jeśli wiarę dać można prywatnym z Harvirch doniesieniom, przygotowania woienne u Anglikow nie są tak ogromne, iakeśmy rozumieli czytaiąc pisma. Londynskie 9. Marca; chcę admiralicya wzmocnic eskadrę w Jamaice dla bespeczenstwa osad zachodnio Indyiskich; tym końcem wysłano z Torbay naglę 6. Okrętow, i ieszcze więcey uzbroić kazano; wybierać maytkow sposobem przymuszonym nie zaczęto, iak w nagłey przygodzie zwyczay iest u Anglikow. U nas papiery w tych dniach przez pogłoskę o nowey woynie upadłe, podniosły się kilko procentami; na pożyczkę dobrowolną ochoczo pisali się obywatele, tak iż zamiast 30. ofiarowano skarbowi dać millionow 45. Admirał de Winter wszelką ma gotowość do żeglugi, odebrał instrukcye od Regentow; trwożące rapporta zastanowiły nieco uwagę rządu; dziś słyszemy że wypłynie flota z Texel w kwietniu, zmierzaiąc do morza śrzodziemnego, opatrzona na wszelkie przypadki. Do Indyi zachodniey przeznaczone woyska wynosić będą 9. t. żołnierza. W Belgium wszystkie klasztory zakoników i mniszek maią bydź zamknięte. Listy z Amiens spodziewać się każą rychłego ukończenia traktatow, nie którzy nawet utrzymuią, że iuż pod pisane. Miasta Batawskie, naybardziey Amsterdam i middelburg czekaią niecierpliwie, co tam postanowiono będzie o wolney żegludze na rzece Escaut; iezeli ią otworzyc potrafi Konsul Bonaparte. wielu kupcow naszych zamyśla w Anvers osiadac. Negociacyi nie wiadomo na iakiey zasadzie niektórzy twierdzą, iż los malty naywiększą był zawadą — Obywatel Belgicki, Generał artyllery, w służbie Austryackiey Ferraris, wymazanym został z regestru Emigrantów. Kardynał Arcy Biskup Mecklański Frankeńberg, spodziewaiąc się podobno w krótce otrzymać pozwolenie od Konsula na powrót do oyczyzny, z Bremen wyiechał do brzegów Renu. W roku teraźn: wydatki skarbowe od przeszłoletnich mniey 5. milionami 500. t. wynoszą; na lata następuiące wyrachowano, że narod mieć dochodu koniecznie powinien 50. mil: złł: Holl: większa tey Summy połowa póydzie na procenta od długów. Król Jmść Brytanii W. przyiął na swóy rachunek połowę wydatku w Hannowerze łożonego na utrzymywanie woysk Pruskich; co uczyni milion talarów.

Od granic Włoskich 4. Marca.

Mówiliśmy dawniey, że Consulta Lyońska podała pierwszemu Konsulowi opisanie wierne stanu opłakanego departamentów naszych. Wyrazy tego rapportu następuią. Zdradzilibyśmy oyczyznę, mówią deputowani, gdybyśmy dłużey milczeli; trzeba powiedzieć prawdę przed tym, który nam dopomodz zdoła. Od 18. Miesięcy ciężar podatków dźwigaliśmy nieznośny, sposob wybierania onych był częstokroć okrutny; zawsze Miesiącami 6. przed czasem zamierzonym, z góry płacić trzeba było. Nakazywano nie raz ieden przymuszoną pożyczkę;

cośmy dali, przenosi 188. milionów liwrów; Summa przeydzie milionów 200. licząc przedaż dóbr narodowych i rekwizycye, co nie weszły do rachunku. Ciężar nie znośny dla kraiu wycieńczonego dawnieyszemi kontrybucyami. Woyną od r. 1796, trwaiącą, w którym liczne woyska, własne, sprzymierzone, i nieprzyiacielskie przebywały bez przerwy, nie wspominaiąc wylewu rzek, upadku bydła, i nieurodzaiow. W każdym departamencie upatrywano 6 obywatelów, o których rozumiano że są naybogatsi; ci za wszystkich podatek opłacić musieli; niechcących nagliły exekucye woyskowe; teyże exekucyi nie odmowiono im samym na wybranie cząstki przypadaiącey od każdego ziomka; nie raz ieden przychodziło nam sprzęty domowe, same domy i grunta przedawać na zaspokoienie skarbowey zaległości. W tey chwili, my narodu włoskiego reprezentanci, na głos Konsula, przebywany z trudnością Alpeyskie góry pokryte śniegiem i lodem; a żołnierze otaczaią we Włoszech domy nasze, strach i rospacz rzucaiąc w serca żon i dziatek naszych. Kwatery woyskowe, zniesienie różnych zgromadzeń, odebranie im pensyi i sposobu do życia, rozmnożenie urzędników płatnych, którzy talentów, cnoty, obyczaynosci nie maią, to wszystko czyliż nie sprawiedliwie nas zasmuca; znieś, Konsulu, okrutne Prawo, które na 6 obywatelow narzucało ciężar ledwie znośny departamentowi całemu, każ umiarkować sprawiedliwie podatek; niech zbroyna siła na odparcie postronney utrzymywana kosztownie napaści, przestanie naieżdżać domy nasze, gwałcąc własność i osoby. Znaią narody sprawiedliwość Konsula Francuzkiego: przynieś ulgę i ratunek; od ciebie ich czekamy. Consulta z tém większą ufnością przekłada prożby sprawiedliwe im lepiey poznaie, że ten który nową RPtę założył dla własney chwały imienia swoiego powinien ią uszczęśliwić.

---

podaie się do powszechney wiadomości, iż Franciszek Tracewski rodem z Ukrainy abszytowany z półku Baranowskiego, wzrostu srzedniego, lat 40. blisko wieku liczyć mogący, twarzy okrągłey, włosow i wąsow czarnych, maiący odzież następną: płaszcz nowy szaraczkowy z wyłogami ponsowemi, białemi guzikami, kożuch nowy siwy Moskiewski, kurtkę z sukna ciemnego wilkami podbitą, raytuzy granatowe; posiadaiący kunszta rymarski, i szewiecki; przyiąwszy roczną służbę kuczera u JP. Tadeusza Zambrzyckiego Prezydentowicza Ziem: Orszańs: na początku 3go Mśca służby swoiey, to jest dnia 7. Marca Ru bieżącego uciekł. znaczną tak w fantach, jako też gotowych pieniądzach nie tylko jemu samemu, ale nawet z powodu wyż rzeczonych kunsztów, w wielu innych ponabierawszy roboty, i pobrawszy zadatki, uczynił kradzież do kilkuset rubli wynoszącą. Prosi łaskawey Publicz: wyżey wzmieniony Zambrzycki, aby ten zbieg od kogokolwiek wyśledzonym będzie był do naybliższey oddany policyi, która go pod ścisły i przyzwoity ludziom podobnego gatunku wziąwszy, areszt raczy dać o tym wiedzieć listownie do stacyi poczty w Krupce w Pcie Mohilews: leżącey.

Kamienica pod Nrm: 21. w Mieście Wilnie na wielkiey Ulicy idąc do Ostrey Bramy sytuowana, iest do przedania; z Męblami lub też bez Męblow. Ktoby życzył sobie nabyć o ą, może udać się do właściciela, lub w niebytności onego do Radnego Rehfelda, w Kamienicy W. Malewskiego pod Nrm: 191. mieszkaiącego, gdzie o cenie uwiadomionym zostanie.

Za pozwoleniem Cenzury Wileń: wyszło z Druku opisanie dokładne Machiny świat prawie zadziwiaiącey, którą narod Francuzki zabieraiąc się do woyny przemyślił, i uskutecznił. przez nią z naydalegleyszych mieysc, w nayprędszym czasie odbierał Paryż, Raporta woyskowe, i odpowiadał na nie. — Gazety często ią wspominały pod imieniem *Telegrafa*, teraz w tém opisaniu z figurami na trzech tablicach wycinanemi, ma imie *Powietrzopisu*. Nie tylko Machinę, iey układ, ale też i Cyfry za pomocą tych tablic pozna Czytelnik. — Dostaie się w Drukarniach Akademickiey, i JJXX. Piiarów za małą cenę, to jest: groszy 40.

Z powodu zaszłey teraz wyprzedaży wieczności Kamienicy w Wilnie na Subocz ulicy pod Nrem 22. między Kamienicami Tyzenhauza i Szela położoney, przez JPP. Ewę z Tarasowskich, późniey Kraśnicką Matkę, posledniey Daszkiewiczową, i Stanisława Kraśnickiego Syna Radnego Policyi Wileń: podaie się do wiadomości, czy nie znayduie się jakowy dług dotąd przez też Osoby zaciągniony na takową Kamienicę, jaki jeśliby kto miał, ażeby przy dowodzie w Kancellaryi Magistratu Wileń: w przeciągu dwóch Miesięcy oświadczył ostrzega się.

JWJP. Łopaciński Mścisławski i Łożdzieyski Starosta orderów Polskich Kawaler, chcąc wierzycielom swoim sprawiedliwie należną satysfakcyą przybliżyć, uczynił w Sądzie Głównym Litewskim oświadczenię, którego treść tu się wypisuie. Wzywa naprzód wszystkich pretensye maiących, aby na d. 1. Lipca VS. r. 1802. do Miasta Sądowego Pttu Brasławskiego, Widze, ziechali sami, albo też umocowanych plenipotentów przysłali, dla porozumienia się, widzenia maiątków Starosty dziedzicznych iako w bliskości leżących, obioru z nich, co się komu podobać będzie w proporcyą swoiey należności, i otrzymania oney w dziedzictwo. Tym sposobem unikną obie strony wydatku nieuchronnego w czasie taxy sądownie czynić się zwykłey, i każdy prędzey nierównie przyiść może do pożądanego końca. Jeżeli zaś ten srzodek w chęci szczerey i cnotliwey podany dla wierzycielów dogodny nie będzie, JW. Starosta celem wstrzymania prawnych konwikcyi po różnych subselliach, dobra swoie dziedziczne, Dryswiaty w Powiecie Brasławskim Gubernii Wileńskiey Szarkowszczyznę w Powiecie Dziśnieńskim Gubernii Mińskiey leżące, na wieczystą taxę podaie. Roku 1802. Mca Marca d. 14.

Na skutek Ukazu Litt: Wileńskiego Gubernskiego Rządu w dniu 12. praesentis za Nrō 2842. wyszłego Magistrat Wileński zawiadamia powszechność, iż w dniach 1. 20. 2. 25 i 3. 31. idącego Mca Marca odbywać się będzie publiczna przedaż Domu niedokączonego na Pohulance sytuowanego przez JP. Zasiedatela niższego Ziemskiego Wileyskiego Sądu Stokwisza na satysfakcyą Kredytorow oddanego, ktoby zatym życzył nabyć takowy Dom, ma się iawić w oznaczonych terminach po południu in fundo onego, gdzie urząd licytacyą odbywać będzie.